

۱۲۳.۴۵۶۷۸۹۱۰

والله يهدي من يشاء الى صراط مستقيم دینی ، علمی ، ادبی ، سیاسی ہفتہ لقی مجموعۃ اسلامیہ در اتبعون اهدکم سبیل الرشاد

صاحب و مدیر مسئول : ع . اشرف ادیب

جلد ۱ - ۸

عدد ۲۵ - ۲۰۷ ۹ رمضان ۱۳۳۰ پنجشنبه ۹ اگستوس ۱۳۲۸

ایتدکاری وظیفه یک زیاده حائز اهمیت اولدینی ظن و تخمین ایدلمکده در. هند چینی طرفلرنده ، سولر و جامورلر ایچنده یاشایان برنوع خرده بینی دیدان (anguillule) ایله پروتوزوئرلردن برنوع آمیک (amibe de ladysenterie) دیزانتهری خسته لغنک انتشاری خصوصنده اک مهم برعامل یرینی طوتدقلری آکلاشمشدر .

حویضات تقییه دن بالاتی دیوم (Balantidium) دخی دیزانتهری آمینه مشابه بر وظیفه ایفا ایتدکده در .

سینک سرفعلری ، بر طاقم سانجیلره وقان ضیاعنه سیبیت ویره . جکلری کبی باضر صاقلری ده تخریش ایدرهک میقروبلرک قانه دخوله مساعد منفذلر آچه بیلرلر .

انسانلرک باغیر صاقلرنده طفیلی اوله رق یاشایه بیلن بو نوع حویضاتک سرفعلری و یومورطه لری صولرده ، چی سبزه لر اوزرنده ، سالاته لرده ، میوه لرده ، ایجه پیشیرلماش اولان اتلرده ، جامورلرده ، توز و طوپراقلر آره سنده مبدولاً بولنه بیلور .

مواد مذکوره نکل اکل و شربی و یا خود اللرک بو نوع توز و طوپراقلر و جامورلرله ملوث اولسی ، دیدان اما یومورطه و سرفعلرینک جهاز هضمه دخولنی تأمین ایدرلر .

بونلرک باغیر صاقلره دخوله مانع اوله بیللمک ایچون صولرک قاینادیله رق ایچلمه سی ، سبزه و اتلرک ایجه پیشیرلده دن اکل ایدلمه لری ، میوه و صالاتلرک تمیز صولرله ایوجه ییقاندقن صوکره ینلمه سی کبی تداییر احتیاطیه رعایت ایتمک ایجاب ایدر .

حق اطبانن بعضیلری میره و صالاتلرک بیله چی اوله رق ینمه لرینه معارض بولنیورلر .

سفریه اوطورمه دن اول اللرک غایت تمیز اوله رق ییقانمه سی لازمدر . اساساً اللری ییقانمه دن اول سفریه اوطورمق غنغات دینه مزه ده مفایدر . اسلامیتک حظ الصحه رعایت خصوصنده کی تداییر توصیه لرینی دائماً بر فکر تجیل ایله یاد و تطبیق ایتلی یز . چونکه فنک اک صوکره کشفیات جهان عرفانک اک متبحر علما و اطبایی ده بوکون عینی حقیقتلری تکرار ، عینی توصیه لری ایراد ایتمکدن باشقه برشی یایمیورلر .

امراض منتنه نکل سیری ، خسته لغنک نوعه کوره یک متحولدر . اکثر احوالده خسته لق برچوق صفحه لر کچیریر . فقط نادراً قولراده اولدینی کبی بوتون صفحاتی برکون ایچنده کچیره رک شخص مصابی در حال تلف ایدنلری ده موجوددر . دوره تقریح یعنی خسته لق میقروبنک بدننه دخولندن اعتباراً ایلمک علائمی اظهار ایدمجه یه قدر کچن زمان ، خسته لغنک نوعه کوره تحول ایدر . بعض احوالده قولرآنک زمان تقریحی برقاچ ساعت اولدینی حالده قیزیل ، قزاموق ، جیچک ، خسته لقلرینک زمان تقریحلری ۸ - ۱۸ کون قدر امتداد ایتدیکی واقعدر . جذام علتک (Lèpre) یدی کون و بعض احوالده ، قودوز خسته لغنک ایسه برسنه قدر سوردیکی تحقیق ایتمشدر .

زمان تقریحک شصوصورتله تحول ایتسی کیفیت ، خسته لقلری تولید ایدن میقروبلرک تدقیق خصوصنده یک زیاده ایشه یارامقده در . موسیو پاستور امراض ساریه نکل منشائی میقروبلر اولدینی ، اون دوقوزنجی عصر نهایتلرینه طوغری کشف ایتشدی . آره دن بالنسبه یک آز برمدت کچمش اولدینی حالده میقروپ علمنک (microbiologie) مظهر اولدینی ترقیات جدأ حیرتخشاردر . مع مافیه میقروبلری هوز تمامیه معلوم اوله میان برچوق خسته لقلر داها بولندیقی اونوتاملیدر . فقط ، اطبانک ، حیاتلری بهاسنه کوستردکاری سی وغیرت کوندن کونه ساحه طبابتی ده نوار برحاله کتیرمکده اولدینی انکار ایتمک یک حقسز بر ناکورلک اولور . ژنه ز (Jenner) طرفندن تلقیح اصولنک کشفندن بری ساحه طبابتده تجلی نما اولان ترقیاته قارشی زانوزمین تکریم اولمق بشریتک وظائف منتداریسندن اولدینی دائماً در خاطر ایتلی یز .

م . شمس الدین

تسلیم

افغانستانه

امیر عبدالرحمن خان

« مابعد »

حصارده خوشجه برکیجه کچیروب « سرکرده لرکزک تقدیم ایتدیکی آتلردن متشکرم . شاید ایلریده روسلرایله آرا کز آجیلاجق اولورسه کابی تشریف بویورکز . کمال حرمت و متله سزی استقبال ایدهرم ، مألنده بر مکتوب یازارق بخارا امیرینه کونده ردکدن صوکرایوله چیقوب برکیجه یی (تسکی قاق) ده کچیردک . اورادنده (قوزقون تبه) به کیدوب آتی کون اقامتی متعاقب (خواجه کلکون) و اصل اولدق . بوراده بی عصی بر باش اغریسی طوتدی . و لطف الهی ایله اوج کون صوکرایولا داوی کچدی .

اجرا ایتدیردیکم تحقیقات اوزهرینه (میرجهاندار شاه) ک اوغلی (شاهزاده حسن) ایله عمجه لری (میر یوسف علی) و (میر نصراء) ک (رستاق) (قهغن) (بدخشان) ولایتلرینی آرالرنده تقسیم ایتدکاری وشهزاده حسنک (فیض آباد) ده ، میر یوسف علینک رستاقده ، میر نصراللهک ده (قشم) ده حکومت ایلمکده بولوندقلرینی اوکره ندیم . خواجه کلکونه ورودی مشعر شاهزاده حسنه بر مکتوب یازوب آدملمردن (میر علم) ایله کونده ردیم . بومکتوبک ارسالندن صوکراده قالقوب اوچنجی کونی اقشام اوستی رستاق قلعه لرندن برینه داخل اولدق . شاهزاده حسن ، مکتوبی اوقویونجه میر علمی حبس ایتدیرمش ، « افغانلیرک ایاق باصدینی طوبراغی بزنجس عدایدیورز . بناء علیه جیحونی کچوب بو طرفه کله یکز . یوقسه سزی جبراً ولایتزدن

— عبدالرحمن خانہ مطیع ایسہ کز بویله ہپ بردن دکل قسم قسم اولارق نزدینہ کیتہ لیسکنز ، دیدم .

سرکرده لرندن برقاچی آبروب کونده رومہ قرار ویردکاری اٹانده :

— عبدالرحمن خان بنم دیہ هوتی اظہار ایتسم . متعجبانه سلام ویردیلر و :

— ایسترسہ کز شاہزادہ حسنک عسکری تعقیب ایدہ رک ہپنی اولدورہلم . استفسارندہ بولوندیلر .

— بن مسلمانلری اولدورمک ایچین دکل ، فی سبیل اللہ دین دشمنلریلہ جہاد ایتک اوزرہ کلدیم . حتی بوقاچان سواریلرہ عودت ایدرلرسہ کندیلرینی کمال محبتلہ قبول ایلر و انکلیزلر ایلہ ایدہ حکم حربہ کوتورورم دیدم . اوندن سوکرا یولہ دوام ایدہ رک (رستاق) شہرینک خارچندہ کی (قلمہ میر) قوندق . شہرک اشراف واعیانی ہدیہ لرلہ کلوب تعظیلات وتکریما تہ بولوندیلر و کال صداقتلہ بیعتی قبول ایتدیلر بن دہ اونلری خلعتلر اکساییلہ تسریر ایلہ دم .

بورادہ ، برکون ایچندہ یکریمی بیک کشیکل برقوقی ناصل الدہ ایتمش اولدوغہ دائر برسؤال وارد اولا بیلیر . جواباً دیرم کہ انسانلرک قلبی جناب حقک یدقدرتندہ در . ایشته بویله جہ برکون ظرفندہ یکریمی بیک کشینک قلوبی بنم طرفہ امالہ ایتدی .

طاہر المولوی

مَشَاکِلَاتُ

مسلمانانک علمی وفنی بردیندر

(« صواب الکلام فی عقائد الاسلام » عنوانی اثر معتبرک مقدمہ سی در)
حق و صواب اولان ہر شینک دائماً معارضلری بولنق قواعد کلیہ کونیدن وعادات عمومیہ بشریہ دندر . بونک سببی دہ حد ذاتندہ افراد بشرک افکار وعقولندہ کی تفاوت وتخالفر . علی الخصوص حق باطلدن تفریق ، صوابی خطادن تمیز ایچون مقتضی اولان قوہ محاکمہ ، قوہ میزہ ، قوہ فکریہ کی احوال ممتازہ نک نوع بشرک بالجلہ افرادندہ بولنسی شمدی یہ قدر کلوب کچن اعصاردہ کوریلان حالات بشریہ وانسانیہ یہ نظراً غیر ممکندر . احتمالکہ استقبال بو امکانی تہیہ ایدر . معارف بشریہ ایلرولر ، افراد بشردن ہربری کندی لہ وعلیہندہ اولان حقوقی تمامیلہ آکلایہ جق ، اکا رعایتک وجایب عقلیہ وانسانیہ سنی تمامیلہ تقدیر ایدہ بیلہ جک برزمان کلورده حق و صوابہ قارشومعارضہ لر ، دعوالرہ محو وزائل اولور ویاخود آزالور .

فقط مجرد علم و معارفک اویا بر سعادت عمر میہ و محتملہ فی استحصال واکمال ایدہ بیلہ جکی مأمول ییو ؟ بویله بر سعادت امل ایدلسہ بیلہ بشرک تاریخ تغیرات احوالہ کورہ اوزمانک ہنوز یک اوزاق اولدینی ، جدأ بعید بولندینی محققدر ؛ حتی دنیلہ بیلور کہ نوع بشرک اولیلہ برزمانی

چیقارمایہ مجبور اولاجغز ، مانندہ بردہ جواب یوالامش . بن دہ بو جوابک جوابی اولق اوزرہ ای آلاق احق ! سکا و برادرلر کہ بوقدر خدمتدہ بولونمش وسفیل عالہ کہ صہریت پیدا ایلہ مشدم . حین حاجتدہ بکا یاردیم ایدہ جککزی اومویوردیم . شیمدی آکلادم کہ آلدانمشم . اولومدن قورقسہ ایدم بورالرہ قدر کلزدم . ہانکیمزک داہامتین وداہا یورکلی اولدینی یارین آکلایلیر ، طرزندہ برمکتوب کونده دردم .

شہزادہ حسن ، ہان اوکیجہ بیک سواری کونده روب کچہ جکمز ساحل محافظہ ایتدیردی . اولا سس چیقارمادم ، فقط اورتالق قارارنجہ ویردیکم امر اوزرینسہ بزم قارہ قوللردن یکریمی نفر ، قارشی طرفہ تفنک آتہرق سواریلری قاجیردیلر . آلتی دانہ سی دہ المزمہ دوشدیلر ایرتہ سی کون یانمدہ کی یوز اون کیشی ایلہ اون ایکی بیک کیشیکل بردشمنہ قارشی طوراجقدم . واقعا بویوز اون کیشینک نہ قدر شجیع اولورسہ اولسون اون ایکی بیک کیشی یہ قارشی قویامایا جغنی بیلوردم . لکن فی سبیل اللہ مجاہدہ ایتدیکمی وجناب حقک مجاہدین دینہ اولان مواعیدنی دوشوندیکم ایچون اون بیک وحق بر میلیون دشمنک نظرمدہ اہمیتی قالمامشدی . یارین صباح اللہ یولہ اولہ جکم دیہ سہوینوردم . بومرکہ دن قورتولسہ دم بدخشان وقہ غن اہالیسنک اللہ قتل اولوناجغمی ، اولردن دہ خلاص بولسہم انکلز عسکریہ قارشی طوراجغمی دوشونیورم . بوقدر مخاطرات اوزرینہ حیاتمدن امیدوار اولمامقلہ برابر بر شخصی جناب اللہ محافظہ بویورورسہ بوتون دنیایہ غلبہ ایلہ یہ جکنی قویاً اعتقاد ایدیوردم . بندہ اودرجہ قوت حصولہ کلشدی کہ جہانک تکمیل عسکری اوکہ چیقسہ قارنجہ کی ایاغمک آلتندہ ازیلہ جک فرض ایلوردم .

بونلری نقل ایتکدن مقصدم اظہار شجاعت دکلدر . اخوان دینہ سرگذشت وتجاریمی صراحتہ سویلہ مک ایستورم . اولردہ صفوت قلب ایلہ سبیل الہیدہ حرکت ایدہ جک اولورسہ شہہ سز ظفر وسعادت بولہ جقلردر .

ایشتہ بوکون افغان حکمداری اولدیغ حالہ نتیجہ اعتقادم بودر . ایرتہ سی کون شاہزادہ حسنک عسکریہ مقابلہ ایچین متوکلاً علی اہ یولہ چیقدق . اوچ فرسخ قدر مسافہ قطع ایلہ دکلن سوکرا دشمن عسکری کوردک کہ اون ایکی بایراغی حاملہ اون ایکی بیک کشی اولدقلری حالہ بزم دوغری کلیورلردی . آرامزدم ربع فرسخ قالینجہ یہ قدر بربرمزہ یاقلاشدق . اووقت دشمن عسکرینک شیطان جاریمش کی متفرق بر صورتدہ یورودیکنی کوردک .

دیگر طرفدن شہزادہ حسنک عمجہ زادہ سی اولان بدخشان بکنک عسکری مشاہدہ ایتدک کہ تکبیر آلہرق کلیورلردی آرقہ داشلرمہ :

— طورک باقلم ، آکلایہلم . دیسہ رک برقاچ کیشی ایلہ ایلرلہ دم ونرمہ کیتمکدہ اولدقلرینی صوردم .

— سردار عبدالرحمن خانہ سلام واحترام ایچین کیدیوروز . جوابی ویردیلر .